

TALLERS PER ALS ALUMNES DEL GRAU D'EDUCACIÓ INFANTIL

Formadora: Almudena Martin (Doctora en Art i Educació)

PROJECTE ARMIF: INTEGRACIÓ DEL MOVIMENT *MAKER* EN LA FORMACIÓ INICIAL DEL GRAU D'EDUCACIÓ INFANTIL: DISSENY I CREACIÓ D'AMBIENTS D'APRENTATGE EN CONTEXTOS EDUCATIUS REALS

En el marc de la formació inicial dels mestres d'Educació Infantil, la metodologia *maker* i la reutilització creativa ofereixen una oportunitat privilegiada per repensar la relació entre l'infant, els materials i l'aprenentatge. En els darrers anys, l'educació ha d'afrontar reptes globals —sostenibilitat, digitalització, creativitat i compromís social— que reclamen metodologies vivencials i interdisciplinàries. En aquest context, els *espais maker* es configuren com a ambients d'expressió i exploració on la manipulació, l'experimentació i la creació amb materials inespecífics precedeixen qualsevol finalitat tecnològica o comunicativa.

Des d'un enfocament constructivista i inspirat en la pedagogia de Reggio Emilia, el moviment *maker* defensa que abans de crear amb tecnologia, els infants necessiten expressar-se a través dels materials i del cos. Les mans són, així, el primer instrument de pensament. Els materials inespecífics —peces soltes, objectes reciclats o elements de rebuig industrial sense funció predefinida— esdevenen catalitzadors de la curiositat i del pensament creatiu, ja que conviden a la reinterpretació constant i a la construcció de significats personals. A diferència dels materials comercials o tancats, aquests no imposen una manera de jugar o construir; obren un ventall d'usos possibles que estimulen l'autonomia, la imaginació i la resolució de problemes.

En l'etapa d'Educació Infantil, la dimensió expressiva i sensorial és essencial. Abans de poder comunicar o representar idees de manera simbòlica o tecnològica, l'infant ha d'explorar lliurement, manipular i comprendre el món físic. Els estudis sobre *espais maker* infantils demostren que la configuració flexible de l'aula, la varietat de materials i la llibertat d'acció determinen el tipus d'interaccions i de joc. Quan l'espai es concep com a entorn obert, amb materials neutres i inespecífics, el joc en paral·lel i la interacció amb els objectes afavoreixen l'autonomia i la creativitat, establint les bases del pensament crític i la col·laboració futura.

Partint d'aquesta perspectiva, la formació universitària dels futurs mestres hauria d'oferir experiències reals on la manipulació i la reutilització de materials esdevinguin instruments de reflexió pedagògica. La proposta de la **Reutilització Creativa** respon a aquesta necessitat: integrar la sostenibilitat i la innovació didàctica en un mateix procés formatiu. Es tracta de veure el residu com un recurs, d'educar des del valor de la transformació i de construir una mirada docent crítica i responsable amb el medi. Aquesta experiència connecta amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS 4, 12 i 13), situant la universitat com a motor de canvi cap a una educació regenerativa.

Proposta de taller

El taller d'una hora i mitja proposa viure en primera persona el potencial dels materials inespecífics dins la metodologia *maker*. L'objectiu és que els estudiants prenguin consciència de com aquests materials afavoreixen la creativitat, el pensament divergent i la construcció d'aprenentatges significatius.

- **Durada:** 90 minuts
- **Participants:** estudiants del Grau d'Educació Infantil

- **Objectius:**

1. Comprendre el valor expressiu i pedagògic dels materials inespecífics.
2. Experimentar processos *maker* basats en la reutilització creativa.
3. Desenvolupar una mirada crítica sobre la sostenibilitat i el consum de recursos.
4. Dissenyar micropropostes educatives transferibles a les escoles d'infantil.

Estructura del taller

1. **Introducció (30 min):** breu presentació dels principis de la metodologia *maker* i dels valors de la reutilització creativa. Es mostra una selecció de materials de rebuig recollits de magatzems o empreses locals (encara per especificar, però que podrien ser bobines, peces metàl·liques, cartrons, fustes, plàstics, teixits, tubs, taps, etc.) Es convida els participants a observar-ne les qualitats sensorials (pes, textura, color, so, forma) i a imaginar-ne possibles usos.
2. **Exploració i creació lliure (30 min):** per petits grups, l'alumnat experimenta amb els materials sense instruccions prèvies. Poden construir estructures, artefactes o instal·lacions efímeres que responguin a una pregunta oberta: *Com pot aquest material expressar una emoció, una idea o una història?* L'activitat promou el joc en paral·lel i l'aprenentatge per descoberta, valorant el procés més que el producte.
3. **Reflexió i diàleg pedagògic (30 min):** cada grup comparteix el procés viscut i identifica els aprenentatges potencials que podrien emergir si aquesta experiència es traslladés a un aula d'infantil. Es debat sobre com l'espai, el temps i la relació amb els materials condicionen les interaccions i com es pot fomentar un ambient d'expressió abans de la comunicació.

Aquest taller permet vivenciar el pas de la manipulació a la creació, de l'exploració a la intenció, i ajuda els futurs mestres a comprendre que la pedagogia *maker* no comença amb la tecnologia, sinó amb les mans, la mirada i la curiositat. Els materials inespecífics són, en definitiva, llenguatges oberts que possibiliten la invenció, la sostenibilitat i la transformació educativa. Quan l'escola i la universitat els incorporen amb consciència, no sols formen docents més creatius i crítics, sinó també ciutadans capaços de construir un món més respectuós, sostenible i imaginatiu.